

Chessbase'e genel bakış

Silikon dostlar

Dünyada 1966 yılına kadar çok az sayıda sürekli yayınlanan satranç dergisi vardı. Satrançseverler dünyada oynanan turnuvaları güncel olarak takip edememekte ve söz konusu maçlara çok geç ulaşmaktaydılar

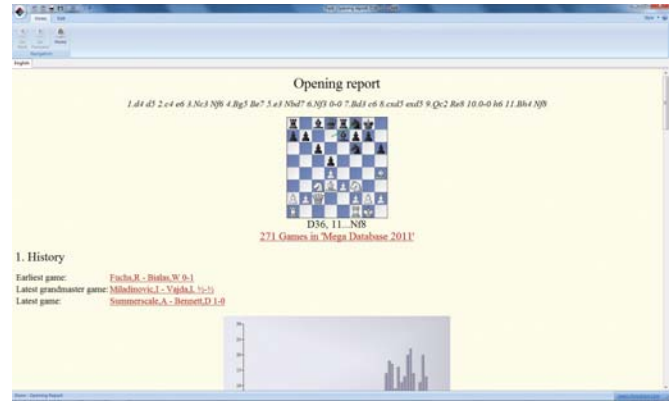
Satrançseverlerin hayali 1966 yılında gerçekleşti. Aleksandar Matanovic and Milivoje Molerovic tarafından kurulan "Chess Informant (Sahovski Informator)" şirketi aynı isimde altı ayda bir çıkan ve bu süreçte dünyada oynanan önemli maçları analizli olarak yayınlayan bir kitap yayınlamaya başladı. "Chess Informant (Sahovski Informator)" yayınlanmaya başladığında, satranç dünyasında büyük bir devrim yarattı. Satrançseverler artık düzenli olarak turnuvaları takip edebilecekleri bir yayına kavuşmuşlardı. Hatta bu gelişim sonrasında 9. Dünya Şampiyonu Tigran Petrosyan, 1982'de 13. Dünya Şampiyonu Gary Kasparov'u da kapsayan genç nesil satranççıları "Informator nesli" olarak nitelendirdi. Bilgisayarların kullanımı nedeniyle önemi göreceli olarak azalsa da söz konusu kitap halen yayınlanmaya devam etmekte, ayrıca firma tarafından elektronik kopyaları da üretilmektedir. (<http://chessinformant.rs/about-us>)

1980'li yıllarda bilgisayarlar hayatımızda her alana girmeye başladılar. Chessbase web sitesinde yayınlanan makalelerden öğrendiğimize göre (<http://www.chessbase.com/newsdetail.asp?newsid=7229>) Frederic Friedel ve Matthias Wüllenweber, Gary Kasparov ile ortak bir çalışma başlattılar ve Chessbase 1.0 programını Ocak 1987 yılında tamamladılar. Bu tarihten itibaren satrançta yeni bir döneme girildi.

Günümüzde halen Chessbase ürünlerine benzer Chess Assistant gibi programlar mevcuttur. Bununla birlikte Chessbase programı benzer programlarda lider konumundadır. Gary Kasparov'un da dediği gibi artık dünyada "Informator nesli"nin yerini "Chessbase nesli" almaya başlamıştır. (<http://www.chessbase.com/newsdetail.asp?newsid=7278>)

Satrançseverler; Chessbase ürünleri, "silikon arkadaşlar (satranç programları)" ve internet aracılığıyla turnuvaları anında takip edebilmekte, istediği açılış ve oyuncu ile ilgili tüm oyunlara ulaşabilmektedir.

Günümüzde önemli olan oyunlara ulaşmak değildir. Her gün dünyanın her yerinde birçok turnuva oynanmakta, internete onlarca yeni oyun yayınlanmaktadır. Söz konusu oyunlara

Chessbase ürünleri olmadan da ulaşılabilir. Ama turnuva maçlarına ulaşmak ile onlardan faydalanmak, satranç teorisindeki gelişmelere katkısını görmek, benzer maçlara aynı anda ulaşarak karşılaştırmak farklı şeylerdir. Ulaşılan oyunlardan yarar sağlayabilmek için sistematik bir yaklaşım uygulamak gerekmektedir. Bize bu konuda en büyük yardımcı Chessbase programı ve bu program aracılığı ile kullanabileceğimiz database'lerdir.

Bu bölümde size ana programları ve databasesleri kısaca tanıtmak istiyorum.

Chessbase: Bir database oluşturma, kullanma ve saklama programıdır. Bu program ile

- Kendi oyunlarınızı saklayabileceğiniz database oluşturulabilmekte,
- Chessbase firması tarafından oluşturulan "Megadatabase", "Powerbook" gibi databasesler kullanılabilenkte,
- Belirli bir oyuncunun tüm maçları sistematik olarak incelenebilmekte, zayıf ve kuvvetli yanları tespit edilebilmekte, yapılacak maçlar için hazırlık yapılabilenkte (Dossier özelliği),
- Belirli bir pozisyon için muhtemel en iyi hamleler ve planları içeren raporlar alınabilenkte (Opening report),

d. Belirli bir açılış, taktik ya da pozisyonel konularda özel olarak hazırlanmış multimedia dersler izlenebilmektedir.

Söz konusu programın son sürümü "Chessbase 11"dir. Bu program bilgisayara kurularak kullanılabilir.

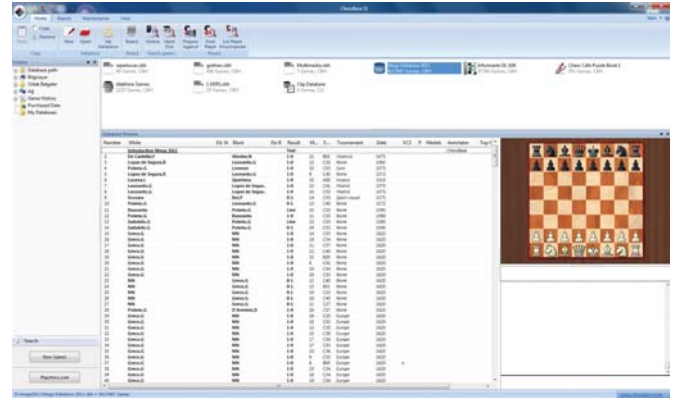
Bigdatabase: Chessbase programı, Fritz, Hiarcs gibi programlarla ücretsiz olarak gelen, içinde sadece analizsiz oyunların bulunduğu database'dir. İçinde bulunduğu program kurulurken otomatik olarak bilgisayara kopyalanır.

Megadatabase: Chessbase firması tarafından her yıl kasım ayında yeni sürümü üretilen ve dünyada yazışmalı oyunlar hariç oynanmış tüm kayıtlı oyunları içeren databasedir. Bu database de, analizli oyunlar bulunduğu gibi, ayrıca belirli açılışlara, belirli oyun sonlarına, belirli taktik ya da pozisyonel temalara doğrudan da ulaşılabilir. Son sürümü Megadatabase 2011'dir. Megadatabase, Fritz gibi programlar (engine) aracılığı ile de açılabilir. Ama bu durumda Chessbase programında olduğu gibi database'in tüm özellikleri kullanılamaz. Bu nedenle database kullanımında her zaman Chessbase tercih edilmelidir.

Powerbook: Oynanmış oyunların açılış hamlelerinin sistematik olarak düzenlendiği ve istatistiki olarak değerlendirmelerinin bulunduğu databasedir. Açılışta her hangi bir pozisyonda şimdiye kadar hangi hamlelerin oynandığını, her hamleyi oynayan kişilerin ortalama kuvvet derecelerini, başarı durumlarını vb. istatistiki verileri gösterir. Powerbook 2011 dvd'si ile gelen "Powerbook2011.ctg" her seviyedeki oyuncunun oynadığı oyunları birleştirerek oluşturulmuştur. "Strongbook2011.ctg" de ise birleştirilen oyunlardaki oyuncuların en az bir tanesi 2600 veya üzeri Elo'ya sahip oyuncudur.

Correspondence Database: Sadece yazışmalı oyunları içeren, megadatabase ile aynı özelliklere sahip databasedir.

Opening Encyclopedia : Açılışlar konusunda hazırlanmış en kapsamlı databasedir. Oyunların yanısıra belirli açılışlar için "inceleme (survey)"leri de kapsamaktadır.

Engine : Özel algoritmalarla çalışan satranç programlarıdır. Ücretli olarak satılan Fritz, Rybka, Hiarcs gibi programların yanı sıra internet üzerinden ücretsiz olarak temin edilebilecek Firebird, Houdini gibi programlar da mevcuttur. "Deep" ile başlayan programlar çok işlemcili kullanılırlar. Örneğin kullandığınız bilgisayar çok işlemcili (Duo, Quatro vb.) bile olsa, Fritz 12 programı sadece bilgisayarın bir işlemcisi üzerinde çalışır, ama Deep Fritz aynı anda birden fazla işlemciyi kullanır ve daha yüksek performans sağlar. Fritz, Rybka gibi programlar kuruldukları anda doğrudan Chessbase üzerinden çalıştırılabilirler. Ücretsiz programlar ise öncelikli olarak sisteme tanıtılmalıdır. İleriki bölümlerde bu işlemin nasıl yapılacağını anlatacağız.

Şüphesiz kendini geliştirmek ve turnuvalarda başarılı olmak isteyen bir oyuncu için en büyük yardımcı, kendi seviyesine göre doğrudan ders veren satranç öğretmenidir. Halen Türkiye'de bu konuda yetenekli ve tecrübeli satranç öğretmenlerimiz mevcuttur. Bununla birlikte söz konusu öğretmenlerimizden faydalanmak, her satranç oyuncusu için zaman, yer ve mali açıdan mümkün değildir. Chessbase ürünleri ise her ne kadar gerçek bir öğretmenin yerini tutamasa da tek başına çalışmak için en büyük yardımcıdır.

Sonuç olarak Chessbase, Fritz programları temin edilerek kurulmalı ve Megadatabase, Powerbook databaselerinin bir kopyası mutlaka bilgisayarda erişilebilir olmalıdır. Söz konusu program ve databaseleri kullandıkça satranç gücünüz hissedilir derecede artacaktır.

Bu köşedeki çalışmalarda Chessbase 11, Deep Fritz 12, Deep Fritz 13, Megadatabase 2011 ve Powerbook 2011 yazılımları kullanılacaktır.

Herkese Chessbase'li günler.

İlgili siteler: <http://www.chessbase.com>
www.chessbase.com
<http://www.chessinformant.rs>
www.chessok.com